

Teud

6.2.1947 (182)
116137

Høyesterett 9 august 1945: Riksadvokaten, akter mot Reidar Haaland (forsvarer N.r. advokat C.A. Torstensen).

Dommer Alten:

Der er imidlertid objektivt sett en vesentlig forskjell mellom den direkte understøttelse av fienden, som lederne og andre medlemmer av partiet kan ha gjort sig skyldig i, og de handlinger, som omtales i denne del av tiltalen. Partilorganisasjonen som helhet var uten tvil en sterk støtte for ledernes samarbeid med fienden, men de nevnte handlinger av tiltalte har ikke hatt annen følge enn at partiet har fått et nytt enkelt medlem. De kan ikke inneholde en medvirkning til forræderiforbrytelsen som allerede var utført og de har en så fjern og indirekt sammenheng med ledernes fortsatte forbryterske virksomhet at det etter min mening ikke vil være rimelig å regne dem som medvirkning. Enda mindre kan jeg finne det riktig å betrakte handlingene som selvstendige forbrytelser mot prgf. 86, selv om straffelovens prgf. 58, og den senere landssviksanordning i så fall vil åpne adgang til å nedsette straffen fordi de har vært av liten betydning. Hvis sådanne handlinger gikk inn under prgf. 86, ville det også ha vært overflødig - som det senere blev gjort ved provisorisk anordning av 22 januar 1942 - å utferdige en særskilt straffebestemmelse for å opprettholde medlemskap i partiet og for å melde sig inn eller søke opptagelse i partiet eller dets underorganisasjoner. Jeg må under dette stevne for at tiltalte frifindes for tiltalen post la og b.

Dommer Fougner:

Hvad angår domfeltes innmeldelse i Nasjonal Samling er jeg enig med herr dommer Alten i at denne handling ikke rammes av straffelovens prgf. 86, og at domfelte derfor blir å frikjennes for tiltalen etter post la.

Dommer Larsen: Som dommer Fougner, hvis anførsler om straffeutmålingen helt dekker min oppfatning av dette spørsmål,

Dommer Hanssen: Jeg er i det vesentlige og resultatet enig med armen voterende dommer Alten.

I behandlingen av saken deltog for øvrig dommerne Lnes, Stang, Grette, Klæstad, Evensen, Schjelderup og kst. justitiarius Bennevie, med hvilke stemmer Haaland blev dømt også for medlemskapet i N.S.

Høyesterett 8 september 1945: Carl Stephanson mot Erstatningsdirektoratet (forsvarer adv. C.A. Torstensen)

Dommer Fougner:

Jeg ser det imidlertid slik at det vilde betygsse et avgjort brudd på hitimtil gjellende almindelige erstatningsprinsipper, om man på hvert enkelt, også helt passivt, medlem av Nasjonal Samling en plikt til å erstatte all skade forvoldt ved partiets rettsstridige styre av lande eller ved partiets eller dets organers rettsstridige handlinger i øvrig - handlinger som det passive medlem ikke i minste måte har deltatt i eller tilskynnet til, og som medlemmet, for den saks skyld, uansett tilslutningen til partiet, kan ha misbilliget, om handlingen overhodet er kommet til dets kunnskap.

Og fra et i almindelige erstatningsregler begrunnet en-bloc ansvar for også passive N.S.-medlemmer for de økonomiske følger av organisasjon eller dets tillitserne m. fl. s overgrep, tar jeg avsted.

7. September 1945

3. Stefningsdrømmen

Spente 3 dommere med
af medlemmer av NS
skulle ha solidarisk
fermesansvar for NS-
lederes forhold.

Slikt solidarisk ansvar
kunne Anders og Casberg
ikke var hjemlet i norsk
rettsvesen.